

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGŨ VĂN – THANH HÓA NĂM 2023****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN I. ĐỌC HIỂU** Đọc đoạn văn bản sau:

Thử nghĩ mà xem. Một người mặc một chiếc áo kì dị ra đường. Ai đó quyết định phẫu thuật giới tính. Hay một cô gái lấy người đàn ông đã một lần kết hôn. Người ta cười cợt, bàn tán, nói mãi rồi cũng thôi.

Nên thực tế là: Không ai thật sự quan tâm người khác sống ra sao, làm gì. Người ta có thể lờ ra tiếng vào lúc bạn bày tỏ ý định. Nhưng về cơ bản họ chẳng quan tâm nếu bạn có làm điều đó hay không. Họ còn mãi lo cho cuộc sống của mình.

Bạn hỏi tiếc vì không nắm bắt lấy một cơ hội nào đó, chẳng có ai phải mất ngủ.

Bạn trải qua những ngày tháng nhạt nhẽo với công việc bạn căm ghét, người ta chẳng hề bận lòng.

Bạn có chết mòn nơi xó tường với những ước mơ dang dở, đó không phải là việc của họ.

Suy cho cùng, quyết định là ở bạn. Muốn làm gì hay không là tùy bạn.

Nên hãy làm những điều bạn thích. Hãy đi theo tiếng nói trái tim. Hãy sống theo cách bạn cho là mình nên sống.

Nhưng, cũng giống như lũ cá, hay những ngọn núi.

Nếu bạn xuống nước khi bơi không giỏi, bạn có thể bị chết đuối.

Nếu bạn đi rừng khi không đủ kinh nghiệm, bạn có thể bị lạc.

Nếu làm gì đó khi chưa chuẩn bị kĩ, bạn sẽ phải trả giá. Thời gian, tiền bạc, sức khỏe, thậm chí là cả mạng sống.

Quyết định là ở bạn. Nên trách nhiệm cũng là của bạn.

Thành công có được là của bạn. Thất bại cũng là do bạn.

Vì không ai quyết định cuộc đời của bạn thay cho bạn, nên cũng không ai gánh thay hậu quả.

Lựa chọn điều mình muốn. Và chịu trách nhiệm cho những gì mình làm. Kiến thức, kinh nghiệm, kĩ năng.

Hành trang, dụng cụ, vật phẩm.

Hãy sống theo cách bạn muốn.

(Trích “Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu”, Rosie Nguyễn, NXB Hội nhà văn, 2021, tr.162-163)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn văn bản trên.

Câu 2. Xác định thành phần biệt lập trong câu: "Người ta có thể lờ ra tiếng vào lúc bạn bày tỏ ý định".

Câu 3. Anh/chị hiểu như thế nào về ý kiến của tác giả: “Nếu làm gì đó khi chưa chuẩn bị kĩ, bạn sẽ phải trả giá. Thời gian, tiền bạc, sức khỏe, thậm chí là cả mạng sống ”?

Câu 4. Thông điệp nào có ý nghĩa sâu sắc nhất với anh/chị? Vì sao?

PHẦN II. TẠO LẬP VĂN BẢN (7,0 điểm)

Câu 1. Từ nội dung đoạn văn bản phân Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý nghĩa của việc làm những điều mình thích.

Câu 2.

Bỗng nhận ra hương ổi
Phả vào trong gió se
Sương chùng chình qua ngõ
Hình như thu đã về.

Sông được lúc dềnh dàng
Chim bắt đầu vội vã
Có đám mây mùa hạ
Vắt nửa mình sang thu

(Trích “Sang thu”, Hữu Thỉnh, Ngữ văn 9, tập hai, NXBGD Việt Nam, 2018, tr.70)

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ trên. Từ đó nhận xét những nét riêng trong cảm nhận về mùa thu của Hữu Thỉnh ở bài thơ “Sang thu”.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU****Câu 1:****Phương pháp:**

Căn cứ các phương thức biểu đạt đã học.

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận.

Câu 2:**Phương pháp:**

Căn cứ các thành phần biệt lập.

Cách giải:

Thành phần biệt lập: có thể.

Thành phần tình thái.

Câu 3:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

Học sinh tự trình bày theo ý hiểu của bản thân, có lý giải phù hợp.

Gợi ý:

- Trước khi làm bất cứ việc gì, chúng ta cũng cần chuẩn bị thật kĩ. Nếu không công việc sẽ diễn ra không mấy suôn sẻ, dễ dẫn tới việc không như ý.
- Hậu quả của việc chuẩn bị không kĩ là con người phải đối mặt với thất bại, đánh mất tiền bạc, lãng phí thời gian, tổn hại sức khỏe thậm chí cả mạng sống.

Câu 4:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

Học sinh tự đưa ra thông điệp sâu sắc nhất được rút ra từ bài đọc hiểu, có lý giải phù hợp.

Gợi ý:

- Thông điệp:
  - + Hãy sống theo cách mình muốn.
  - + Tự chịu trách nhiệm trước những lựa chọn của bản thân trong cuộc sống.
  - + Luôn có sự chuẩn bị kĩ lưỡng trước khi bắt đầu một công việc.

...

II. LÀM VĂN

Câu 1 (2 điểm):

Phương pháp:

Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

1. Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của việc được làm những điều mình thích.

2. Bàn luận

- Làm những việc mình thích được hiểu là được làm những điều mình mong muốn, yêu thích.

- Ý nghĩa của việc được làm những điều mình thích:

+ Khi được làm việc mình yêu thích sẽ có động lực làm việc.

+ Làm việc mình thích sẽ không ngại khó khăn, gian khổ, sẵn sàng vượt qua mọi thử thách.

+ Được làm việc mình thích tâm trạng vui vẻ, thoải mái nên công việc dễ dàng thành công hơn.

+....

HS lấy dẫn chứng phù hợp.

- Được làm việc đúng công việc mình đam mê, đúng công việc mình yêu thích chính là điều hạnh phúc nhất.

Bởi vậy các bạn đừng ngần ngại mà theo đuổi đam mê của chính mình.

3. Liên hệ bản thân và tổng kết vấn đề.

Câu 2:

Phương pháp:

Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

1. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm Sang thu.

- Giới thiệu khổ thơ 1,2.

2. Thân bài:

2.1. Những tín hiệu báo mùa thu sang.

Bài thơ được mở ra bằng những tín hiệu rất riêng, báo mùa thu về:

+ “Hương ổi”: đi liền với từ “bỗng” gợi cảm giác đột ngột, ngỡ ngàng; “phả” – làn hương ngọt ngào, sánh đậm, mùi ổi chín như được cô lại, phả vào gió thu. “Hương ổi” gợi không gian thơ thân thuộc, yêu dấu của làng quê đất Việt với những khu vườn, lối ngõ sum xuê hoa trái, làm nên hương sắc mỗi mùa; gợi hương vị riêng của mùa thu trong thơ Hữu Thỉnh.

+ “Gió se” là ngọn gió heo may mùa thu dịu nhẹ, thoáng chút se lạnh lúc thu về, giúp ta cảm nhận rõ hơn cái ngọt lành của hương ổi.

+ “Sương chùng chình” – nghệ thuật nhân hóa, gợi dáng vẻ, tâm trạng của làn sương thu. Làn sương lã đãng như cố ý chậm lại, lưu luyến mùa hè, chưa muốn bước hẳn sang thu.

Hệ thống hình ảnh độc đáo đã diễn tả một cách tài tình cái không khí se lạnh đầu thu và cả cái nhịp điệu chậm chậm của mùa thu về với đất trời.

Đối diện với những tín hiệu báo thu là cái ngỡ ngàng của lòng người:

+ “Hình như” là lối nói giả định, không chắc chắn, phù hợp với những biểu hiện mơ hồ lúc giao mùa – những biểu hiện ấy không chỉ được cảm nhận bằng các giác quan mà còn phải cảm nhận bằng cả một tâm hồn tinh tế.

+ Âm điệu: là tiếng reo vui, ngỡ ngàng lúc thu sang.

Khổ thơ là những cảm nhận mới mẻ, tinh tế của tác giả lúc mùa sang. Ẩn sau những đổi thay của thiên nhiên đất trời lúc sang thu là niềm vui, niềm hạnh phúc của thi nhân.

2.2. Quang cảnh thiên nhiên ngả dần sang thu:

- Được tái hiện vừa chân thực lại vừa sống động:

+ “Sông” “dềnh dàng”: tả thực con sông của mùa thu vô cùng trong trẻo, tĩnh lặng, êm đềm. Nghệ thuật nhân hóa khiến con sông như đang được nghỉ ngơi sau một mùa hạ vất vả với bão giông. Đó cũng là hình ảnh ẩn dụ cho con người qua chiến tranh, lửa đạn, giờ đang chậm lại, cho phép mình được nghỉ ngơi.

+ “Chim” “vội vã”: vừa tả thực những cánh chim bay vội về phương Nam tránh rét, vừa gợi những vội vã, tất bật với lo toan thường nhật của đời người.

+ Phép đối “dềnh dàng” >> “vội vã” làm nổi bật hai động thái trái ngược của thiên nhiên mà cũng là sự vận động của thiên nhiên giao mùa.

Được khắc họa rất ấn tượng:

+ “Đám mây mùa hạ” được hữu hình hóa, vừa thực vừa hư, tái hiện được nhịp điệu của thời gian, là một chiếc cầu nối liền những ngày cuối hạ và đầu thu để sự chuyển giao giữa hai mùa không đứt đoạn.

+ Đám mây mang cả lớp nghĩa thế sự, gợi trạng thái giao thời của đời sống khi đất nước chuyển giao từ chiến tranh sang hòa bình.

=> Khoảnh khắc giao mùa hiện lên tinh tế, sống động qua những câu thơ rất giàu chất tạo hình. Ẩn sau những hình ảnh thiên nhiên lúc thu sang ấy còn là hình ảnh của đời sống lúc sang thu.

=> Nhận xét về nét riêng trong cách cảm nhận mùa thu của Hữu Thỉnh:

- Ông cảm nhận mùa thu bằng những nét đặc trưng của vùng đồng bằng Bắc Bộ: gió se, sương.

- Cảm nhận qua những hình ảnh bình dị lại vô cùng độc đáo: hương ổi.

- Cảm xúc đi từ ngỡ ngàng “hình như” đến vui vẻ “sang thu”.

-....

=> Cảm nhận độc đáo, tinh tế.

3. Kết bài: Tổng kết vấn đề.